

DigiLingua: käytännön neuvoja kielten verkko- opetukseen

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Helsinki

Helsingin
työväenopisto

Etäkurssi

Monimuotokurssi

Ei-reaaliaikainen verkkokurssi

Hybridikurssi

Etäkurssi

Etäkurssilla opettaja ja opiskelijat ovat läsnä samanaikaisesti jonkin etäkokousvälineen kautta (esim. Zoom tai Teams). Opetus on reaaliaikaista ja kurssin tapaamiset on etukäteen aikataulutettu.

Kurssin suunnittelu

Kurssin tapahtumat ja annetut kotitehtävät suositellaan kirjattaviksi sähköiseen alustaan. Näin opiskelija ja mahdollinen sijainen pysyvät kartalla kurssin tapahtumista. Sovi suunnittelijaopettajan kanssa kurssille sopiva oppimisalusta. Voit käyttää opistosi oppimisalustaa tai pilvipalvelua tai vaikka Padletia.

Suunnittele opetuksen sisältö sen mukaan, mikä on mielekästä etäkurssilla ja mitä etäkurssilla ehtii tehdä. Älä kopioi suoraan lähitunnin ohjelmaa. Mieti etukäteen, mistä ja miten opiskelijat löytävät materiaalin oppitunnin aikana. Osaavatko opiskelijat hakea materiaalin kesken tunnin oppimisalustalta tai pilvestä, vai pitäisikö materiaali lähettää heille etukäteen?

Kurssin aloitus

Kurssin alussa kannattaa käydä läpi kurssin tavoitteet ja taitotaso. Voit myös korostaa opiskelumuodon opiskelijälähtöisyyttä ja vapaaehtoisuutta: kotitehtäviä ei ole pakko tehdä, vastuu omasta oppimisesta on opiskelijalla.

Etäopetusympäristössä vuorovaikutus on entistä tärkeämpää, kun fyysinen ulottuvuus puuttuu. Sovi kurssin alussa opiskelijoiden kanssa selkeät säännöt vuorovaikutukseen:

- Suosittelen pitämään kameroita päällä ainakin osan tunnista. Näin kaikilla on turvallisempi olo ja vuorovaikutus onnistuu paremmin.
- Suosittelen pitämään mikrofonia kiinni, etenkin jos taustalla on melua.
- Sopikaa, miten ja milloin opiskelijat ottavat puheenvuoroja: saako huudella vapaasti, jakaako opettaja puheenvuoroja vai käytetäänkö viittaustoimintoa.
- Kerro, että myös opettajalle on hankalampaa tulkita opiskelijoiden reaktioita etänä. Korosta, että on erityisen tärkeää sanoa jos on joku hätänä: ei tiedä missä sivulla ollaan, katsottava video ei näy, opiskelija ei ymmärrä jotain tms. Pidä opiskelijoiden mielenkiintoa yllä erilaisilla harjoituksilla. Mahdollista myös vapaa keskustelu.

Etäopetus väsyttää oppilasta enemmän, muista tauotus ja rytmitys. Pidä opiskelijoiden mielenkiintoa yllä erilaisilla harjoituksilla.

Uusi kurssi on hyvä aloittaa vapaamuotoisella alkuvirtelyllä tai lämmittelyharjoituksella. Helpointa tämä on usein pienryhmätiloissa. Kurssin alussa voi tutustumisharjoitusten lisäksi teettää harjoituksen, jossa opiskelijat kertovat omat tavoitteensa kurssille. Tavoitteen ääneen kertominen sitouttaa ja lisää motivaatiota. Teetä myös harjoituksia, joissa ryhmät sekoittuvat, jotta opiskelijat ehtivät jutella mahdollisimman monen kurssikaverin kanssa. Esittele myös itsesi ja kerro opiskelijoille jotain itsestäsi.

Voit kokeilla esimerkiksi seuraavia:

- ”Nosta käsi ylös jos.../ Peitä kamerasi jos...” Tätä voi tehdä ensin opettajajohtoisesti yhdessä, sitten pienryhmissä.
- Haastattele pariisi (opettaja antaa esimerkkejä kysymyksistä/ kysyttävistä asioista) ja esittele hänet sitten muille
- Kirjoita ylös neljä itseesi liittyvää sanaa, numeroa tai vuosilukua. Muut arvailevat, miten nämä liittyvät sinuun.
- Mysteriesine: opiskelijat keskustelevat pienryhmissä ja yrittävät arvata, miten esine liittyy opettajaan. Seuraavalle kerralle he ottavat mukaan oman, itselle tärkeän esineen.
- Helpot valintakysymykset: kahvi vai tee, kissat vai koirat
- Kuvasta kertominen: mitä kuvassa tapahtuu tai mitä outoa kuvassa on? Miten kuva liittyy opettajaan?

Kurssin sisältö

Voit päästää opiskelijat Teams/Zoom-huoneeseen ennen opettajaa. Tämä mahdollistaa opiskelijoiden vapaan keskustelun ja lisää ryhmähenkeä.

Sanoita omia tekemisiäsi ja ota aikaa myös itsellesi: ”Nyt jaan ruudun, nyt laitan teidät pienryhmiin”. Oppilaat eivät näe mitä opettaja tekee, tekemisten sanoittaminen luo turvallisuutta. Varmista väliillä näkykö materiaali ja kuuluuko tehtävä.

Ohjeistus on etäkurssilla vielä lähikurssia tärkeämpää. Ole selkeä ja varmista, että kaikki ymmärsivät mitä pitää tehdä. Tee näin etenkin ennen kun laitat opiskelijat pienryhmätilaan. Käy aina pienryhmätiloissa katsomassa, kuinka työskentely sujuu.

Vastaaminen verkossa on hitaampaa: anna opiskelijoille tarpeeksi aikaa vastata ja puhua.

Käytä erilaisia tapoja opiskelijoiden osallistamiseen. Voit käyttää Zoomin/ Teamsin reaktiotoimintoja, pienryhmätoimintoja ja erilaisia etäopetussovelluksia.

Käytä kuitenkin etäopetussovelluksia harkiten, ei tarvitse käyttää kaikkia. Helppoja sovelluksia ovat esim. Mentimeter, Quizlet, Kahoot, Wordwall, Flīng, Jamboard, AnswerGarden. Voit tehdä niillä esimerkiksi kyselyitä, tietovisoja ja sanastokortteja. Voit myös kerätä palautetta tai kerrata kysymällä mitä opiskelijat muistavat esim. imperfektin käytöstä, tai kuinka monta ruokasanaa tulee mieleen.

Ole myös verkossa hienotunteinen. Opiskelijoita saattaa jännittää jo pelkkä Zoomissa / Teamsissa olo. Palautetta voit antaa esimerkiksi keräämällä yhteen pienryhmätehtävissä kuulemiasi virheitä, ja ottaa ne esiin anonymisti kaikkien kanssa.

Monimuoto- kurssi

Monimuotokurssi voi koostua sekä lähi- että etäopetuksesta tai reaaliaikaisen ja ajasta riippumattoman verkko-opetuksen yhdistelmästä. Reaaliaikainen opetus voi olla lähiopetusta tai etäopetusta.

Kurssin suunnittelu

Sovi suunnittelijaopettajan kanssa kurssille sopiva oppimisalusta (esim. Moodle, Google Classroom, itslearning).

Mieti miten jaat opetuksen sisällön reaaliaikaisille ja ei-reaaliaikaisille tai etä- ja lähiopetuskerroille. Mieti etukäteen, kuinka paljon aikaa opiskelijoilla kuluu itsenäiseen työhön. Tämä olisi hyvä kertoa jo kurssikuvauksessa.

Mieti etukäteen, mistä ja miten opiskelijat löytävät materiaalin oppitunnin aikana. Osaavatko opiskelijat hakea materiaalin kesken tunnin oppimisalustalta tai pilvestä, vai pitäisikö materiaali lähettää heille etukäteen? Mieti etukäteen miten kauan materiaali on näkyvässä opiskelijoille -kurssin loppuun saakka vai pidempään?

Mieti myös mikä lasketaan läsnäoloksi kurssilla. Riittääkö esimerkiksi pelkkä tehtävien tekeminen vai tuleeeko olla läsnä reaaliaikaisilla opetuskerroilla? Huomioi tämä erityisesti opintopistekursseilla.

Monimuotokurssille sopii hyvin käänteinen opetus (flipped learning): uuteen aiheeseen tutustuminen tehdään oppimisalustalla, ja yhteinen aika käytetään tiedon soveltamiseen ja harjoitteluun. Lue lisää täältä http://www.flippedlearning.fi/p/kaanteinen-oppiminen_12.html. Voit esimerkiksi luoda oppimisalustalle videoita uusista kielioppiasioista, ja sitten harjoitella asioita kommunikatiivisesti ja toiminnallisesti reaaliaikaisilla opetuskerroilla.

Kurssin aloitus

Kurssin alussa kannattaa käydä läpi kurssin tavoitteet ja taitotaso. Voit myös korostaa opiskelumuodon opiskelijälähtöisyyttä ja vapaaehtoisuutta: kotitehtäviä ei ole pakko tehdä, vastuu omasta oppimisesta on opiskelijalla.

Etäopetusympäristössä vuorovaikutus on entistä tärkeämpää, kun fyysinen ulottuvuus puuttuu. Huomioi ryhmäyttäminen ja tutustuminen, se on erityisen tärkeää etäopetuksessa. Ks. vinkit kohdasta etäopetus.

Sovi kurssin alussa opiskelijoiden kanssa selkeät säännöt vuorovaikutukseen:

- Suosittele pitämään kameroita päällä ainakin osan tunnista. Näin kaikilla on turvallisempi olo ja vuorovaikutus onnistuu paremmin.
- Suosittele pitämään mikrofoneja kiinni, etenkin jos taustalla on melua.
- Sopikaa, miten ja milloin opiskelijat ottavat puheenvuoroja: saako huudella vapaasti, jakaako opettaja puheenvuoroja vai käytetäänkö viittaustoimintoa.
- Kerro, että myös opettajalle on hankalampaa tulkita opiskelijoiden reaktioita etänä. Korosta, että on erityisen tärkeää sanoa jos on joku hätänä: ei tiedä missä sivulla ollaan, katsottava video ei näy, opiskelija ei ymmärrä jotain tms. Pidä opiskelijoiden mielenkiintoa yllä erilaisilla harjoituksilla. Mahdollista myös vapaa keskustelu.

Etäopetus väsyttää oppilasta enemmän, muista tauotus ja rytmitys. Pidä opiskelijoiden mielenkiintoa yllä erilaisilla harjoituksilla. Mahdollista myös vapaa keskustelu.

Sopikaa selkeät säännöt myös ei-reaaliaikaisille jaksoille:

- Milloin ja miten opettaja on saavutettavissa kurssin aikana?
- Milloin uusi materiaali tulee oppimisalustalle ja milloin se tulee olla tehtynä?
- Voit kurssin alussa korostaa osallistumisen tärkeyttä sekä koti-tehtävien tekoa.

Kurssin sisältö

Reaaliaikaiset opetuskerrat → katso etäkurssin sisältö

Ei-reaaliaikaiset opetuskerrat → katso ei-reaaliaikaisen verkkokurssin sisältö

Kuva: Unsplash / Lukas Blaskevicius

Ei-reaaliaikainen verkkokurssi

Kurssilla ei ole aikataulutettuja etätapaamisia, vaan opiskelija etenee verkkokurssilla opettajan suunnitteleman rakenteen mukaisesti.

Kurssin suunnittelu

Sovi suunnittelijaopettajan kanssa kurssille sopiva oppimisalusta (esim. Moodle, Google Classroom, itslearning).

Mietti kurssia suunnitellessasi ainakin seuraavat asiat (nämä olisi hyvä lukea kurssikuvauksessa):

- millaisia työskentelytapoja kurssilla on ja millaista materiaalia käytetään
- arvio opiskelijan viikoittaisesta työmäärästä
- milloin uusi materiaali tulee oppimisalustalle ja milloin opettaja antaa tehtävistä palautetta
- miten ja milloin opettajaan saa yhteyden
- kuinka paljon tehtäviä tulee olla suoritettuna hyväksytyä läsnäolomerkintää varten

Kurssin aloitus

Tee opiskelijoille selkeät ohjeet kurssin käytännöistä. Ohjeiden on hyvä olla saatavilla oppimisalustalla. Kerro selvästi viimeistään kurssin alussa, mistä ohjeet löytyvät. Mieti, kannattaisiko kurssin alussa pitää yksi reaaliaikainen opetuskerta käytännön asioita varten. Voit hyödyntää tätä kertaa myös ryhmäyttämiseen!

Tee kurssin aloituksesta opiskelijoille mahdollisimman helppo, yksinkertainen ja mukava. Etenkin kurssin ensimmäisten tehtävien tulisi olla helppoja ja kivoja: esittele itsesi lyhyesti, kerro tavoitteesi, miksi olet kurssilla, kerro itsestäsi kolme asiaa.

Kurssin sisältö

Laadi kurssin sisällöstä mahdollisimman visuaalinen ja yksinkertainen. Vältä opiskelijoiden turhia klikkailuja. Jos paljastat uuden materiaalin vähitellen, luo kuitenkin jonkinlainen kokonaiskuva kurssin sisällöstä jo alussa. FAQ -usein kysytyt kysymykset -tiedosto oppimisalustalla voi säästää sinulta monta viestiä.

Kannattaa pilkkoa kurssin sisällöt mahdollisimman pieniksi pa-loiksi. Käytä sisältöjen esittelyssä myös videoita ja äänitiedostoja. Videoiden ei tarvitse olla ammattimaisia: opettajan jutusteleva tyyli rentouttaa opiskelijoita. Pidä videot lyhyinä (max. 10 minuuttia).

Pidä opiskelijoiden tehtävät teknisesti yksinkertaisina. Luo myös oppimisolustalle rutiinia ja tuttuuden tunnetta: tekisitkö vaikka jokaisen aiheen lopuksi pienen tietovisan, tai aloittaisitko aina uuden aiheen orientaation virittelevällä sanapilvellä?

Käytä monipuolisia tehtävätyyppejä: opiskelijat voivat paitsi kirjoit-taa, myös tehdä videoita ja tallentaa ääntä. Tehtävillä on hyvä olla aikaraja. Tämä tuo kurssille rakennetta ja ylläpitää opiskelijoiden motivaatiota. Se auttaa myös opettajan oman työn suunnittelussa.

Anna tehtävistä palautetta sovittuna ajankohtana. Palautetta voit antaa hyvin myös videon tai äänitiedoston muodossa. Se tuntuu opiskelijalle läheisemmältä, ja usein säästää opettajan aikaa.

Haluatko luoda kurssille ryhmähenkeä? Luo kurssille matalan kynnyksen keskustelupalsta. Kannusta opiskelijoita vastaamaan ja kommentoimaan toistensa kysymyksiin. Keksi aiheita, jotka oikeasti kiinnostavat opiskelijoita (opiskeltavan kielen kulttuuri, ajankohtaiset uutiset, kieltenopiskelu). Pyydä jokaiselta kurssin alussa lyhyt esittely keskustelupalstalle. Luo tehtäviä, jotka opiskelijat voivat tehdä yhdessä tai joissa pyydetään vertaispalautetta.

Auta opiskelijoita etenemään. Luo vinkit siihen, miten kurssilla kannattaa opiskella, mistä löytää lisämateriaalia ja apua. Mieti, miten kannustaa opiskelijoita etenemään. Pohdi, kannattaisiko kurssin aikana lähettää muistutuksia ja vapaamuotoista välipalautekyselyä. Kannusta opiskelijoita itserefleksioon: mitä opin tällä kerralla?

Kuva: Unsplash / Jenny Ueberberg

Hybridikurssi

Hybridikurssilla opiskelijoita on läsnä samanaikaisesti sekä etäyhteyksien kautta että fyysisesti luokkatilassa.

Opetus ja ohjaus on samanaikaisesti etä- ja lähiopetusta.

Kurssin suunnittelu

Mieti tuntien tekninen toteutus, tarkista laitteiden saatavuus opetuspaikalla ja testaa laitteet hyvissä ajoin.

Kurssin tapahtumat ja annetut kotitehtävät suositellaan kirjattaviksi sähköiseen alustaan. Näin opiskelija ja mahdollinen sijainen pysyvät kartalla kurssin tapahtumista. Sovi suunnittelijaopettajan kanssa kurssille sopiva oppimisalusta. Voit käyttää opistosi oppimisalustaa tai pilvipalvelua tai vaikka Padletia.

Suunnittele opetuksen sisältö sen mukaan, mikä on mielekästä hybridikurssilla ja mitä kurssilla ehtii tehdä. Älä kopioi suoraan lähitunnin tai etätunnin ohjelmaa.

Mieti etukäteen, mistä ja miten etäopiskelijat löytävät materiaalin oppitunnin aikana. Suosittelemme opetusmateriaaleja, jotka ovat jo valmiiksi digitaalisessa muodossa. Osaavatko opiskelijat hakea materiaalin kesken tunnin oppimisalustalta tai pilvestä, vai pitäisikö materiaali lähettää heille etukäteen?

Kurssin aloitus

Kurssin alussa kannattaa käydä läpi kurssin tavoitteet ja taitotaso. Voit myös korostaa opiskelumuodon opiskelijälähtöisyyttä ja vapaaehtoisuutta: kotitehtäviä ei ole pakko tehdä, vastuu omasta oppimisesta on opiskelijalla.

Etäopetusympäristössä vuorovaikutus on entistä tärkeämpää, kun fyysinen ulottuvuus puuttuu. Huomioi ryhmäyttäminen ja tutustuminen, se on erityisen tärkeää etäopetuksessa. Ks. vinkit kohdasta etäopetus.

Sovi kurssin alussa opiskelijoiden kanssa selkeät säännöt vuorovaikutukseen:

- Suosittele pitämään kameroita päällä ainakin osan tunnista. Näin kaikilla on turvallisempi olo ja vuorovaikutus onnistuu paremmin.
- Suosittele pitämään mikrofoneja kiinni, etenkin jos taustalla on melua.
- Sopikaa, miten ja milloin opiskelijat ottavat puheenvuoroja: saako huudella vapaasti, jakaako opettaja puheenvuoroja vai käytetäänkö viittaustoimintoa.
- Kerro, että myös opettajalle on hankalampaa tulkita opiskelijoiden reaktioita etänä. Korosta, että on erityisen tärkeää sanoa jos on joku hätänä: ei tiedä missä sivulla ollaan, katsottava video ei näy, opiskelija ei ymmärrä jotain tms. Pidä opiskelijoiden mielenkiintoa yllä erilaisilla harjoituksilla. Mahdollista myös vapaa keskustelu.

Kurssin sisältö

Pidä huolta, että tekniikka toimii:

- Säädä ääniä koneelta niin, että ne eivät häiritse opiskelijoita.
- Muista toistaa lähiosallistujien kysymykset ja kommentit etäosallistujille tai varmista, että etäosallistujat kuulevat.
- Käytä kaikille yhteistä ”taulua”: esim. jaettu Google Docs-tiedosto.
- Varaudu etukäteen tilanteeseen, jossa etänä/lähinä on vain yksi opiskelija. Onnistuvatko ryhmätyöt?

Älä unohda etäyhteyden päässä olevia opiskelijoita. Voit aloittaa kurssin aina etänä olevista: tervehdi ja kysy heidän kuulumisensa. Sanoita tekemisiäsi etenkin etäopiskelijoille koko tunnin ajan, kysele onko kaikki hyvin.

Voit ryhmäyttää koko ryhmää esim. peleillä, joihin kaikki osallistuvat (Kahoot, Wordwall). Pyri siihen, että opiskelijat näkevät toisensa ainakin silloin tällöin.

Kuva: Unsplash / Charles DeLuvio